

Przewodnik po Olimpiadzie

1. Do kogo adresowana jest Olimpiada?

Olimpiada „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego” to olimpiada tematyczna adresowana do zafascynowanych historią uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów zainteresowanych szeroko rozumianą historią wojskowości.

2. Jak to się zaczęło?

Od roku szkolnego 1994/1995 rozgrywany był Konkurs Historyczny „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego”. Początkowo obejmował on młodzież szkół podstawowych, średnich (liceów i techników) oraz zawodowych, a od czasu reformy systemu oświaty również młodzież szkół gimnazjalnych.

W 2002 roku weszło w życie nowe Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji konkursów i olimpiad, w związku z czym należało od edycji 2007/2008 wydzielić z Konkursu kategorię młodzieży dawnych szkół średnich (ponadgimnazjalnych) i powołać odrębną Olimpiadę Tematyczną pod tym samym tytułem. Konkurs obejmował odtąd młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i zawodowych; Olimpiada – młodzież liceów i techników. Olimpiada organizowana była początkowo przez Wojskowe Biuro Badań Historycznych oraz Wydział Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W kwietniu 2015 roku została podpisana trójstronna umowa o współpracy przy organizacji Olimpiady pomiędzy Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Centralną Biblioteką Wojskową oraz Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku.

3. Jak przebiega Olimpiada?

Olimpiada rozgrywana jest w trzech etapach:

I stopnia – zawody międzyszkolne, odbywają się w grudniu w miejscach wyznaczonych przez komitety okręgowe

II stopnia – zawody wojewódzkie, odbywają się w kwietniu w miastach wojewódzkich w miejscach podanych przez koordynatorów wojewódzkich

III stopnia – zawody finałowe, odbywają się w czerwcu na terenie Warszawy w miejscach wyszczególnionych każdorazowo w programie zawodów finałowych.

Z każdej szkoły (lub zespołu szkół) w zawodach międzyszkolnych wystartować może maksymalnie 3 uczniów. W przypadku większej liczby chętnych należy przeprowadzić eliminacje szkolne w dowolnym terminie przed zgłoszeniem zawodników.

4. Jaki zakres wiedzy obejmuje Olimpiada?

Zakres historyczny Olimpiady zmienia się co roku w cyklu pięcioletnim (informacje o tematyce aktualnej edycji można znaleźć na stronie internetowej Olimpiady). Kolejne edycje obejmują okresy:

– Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 972–1514. **Od Cedyni do Orszy.**

– Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1531–1683. **Od Obertyna do Wiednia. Rzeczpospolita Obojga Narodów.**

– Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1767–1864. **Od konfederacji barskiej do powstania styczniowego. „Za wolność Waszą i naszą.”**

– Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1887–1922. **O niepodległość i granice Rzeczypospolitej.**

– Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1921–1956. **Od traktatu ryskiego do „żołnierzy wyklętych”.**

5. Na czym polegają poszczególne etapy?

Eliminacje szkolne i zawody międzyszkolne (I stopnia)

Zawody na tych etapach polegają na rozwiązaniu testu składającego się z pytań otwartych i zamkniętych, przygotowanego przez Komitet Główny. Eliminacje przeprowadza nauczyciel prowadzący w dogodnym dla siebie terminie przed zawodami międzyszkolnymi. Pedagog, który pragnie przeprowadzić eliminacje powinien zgłosić się mailowo do Komitetu Głównego z prośbą o udostępnienie testu do tego etapu.

Zawody międzyszkolne odbywają się w miejscach wyznaczonych przez koordynatorów rejonowych (zazwyczaj w jednej ze szkół).

Wiedza wymagana w kwalifikacjach szkolnych i zawodach stopnia I (rejonowego) bazuje na zakresie podstawy programowej przedmiotów: *historia* oraz *historia i społeczeństwo* w obrębie III i IV etapu edukacyjnego.

Zawody wojewódzkie (II stopnia)

Do zawodów wojewódzkich kwalifikują się uczniowie, którzy uzyskali minimum 60% możliwych do zdobycia punktów podczas zawodów międzyszkolnych i uzyskali 5 pierwszych lokat w danej komisji.

Zawody na tym etapie składają się z dwóch konkurencji – testu wiedzy z pytaniami zamkniętymi i otwartymi oraz przygotowania pracy pisemnej na wybrany temat. Listę tematów do wyboru publikuje Komitet Główny na stronie internetowej Olimpiady najpóźniej miesiąc przed zawodami. Prace pisemne są składane u komisji przed rozpoczęciem pisania testu. Po części testowej każdy z uczestników ma 10 minut na ustną prezentację swojej pracy pisemnej przed komisją. W ogólnej punktacji z testu można uzyskać 70%, a z prezentacji 30% wszystkich punktów.

Wiedza wymagana w zawodach II i III stopnia wykracza poza program nauczania szkoły ponadgimnazjalnej, a jej zakres wyznaczają lektury podane w wykazie bibliografii podstawowej i uzupełniającej, zestawionej odrębnie na każdy rok.

Zawody II stopnia odbywają się w miastach wojewódzkich w miejscach wyznaczonych przez koordynatorów wojewódzkich. Na tym etapie organizatorzy Olimpiady pokrywają koszty obiadu dla uczestników, ich opiekunów (po jednym opiekunie z każdej szkoły) i członków komisji.

Zawody finałowe (III stopnia)

Do zawodów finałowych kwalifikuje się trzech najlepszych uczestników z każdego z województw spośród zawodników, którzy uzyskali powyżej 60% punktów. W przypadku jeśli kilku uczniów otrzyma takie same noty punktowe, kwalifikowani są wszyscy uczniowie z trzema najwyższymi wynikami w województwie. Ostateczna lista finalistów publikowana jest na stronie internetowej Olimpiady.

Zawody finałowe trwają trzy dni i odbywają się w Warszawie. Składają się z kilku konkurencji, które w zależności od edycji dobiera się z puli: Broń i barwa, Geografia militarna, Malarstwo

batalistyczne, Biografistyka, Film i kroniki filmowe, Fotografia wojenna, Poezja, Pieśń wojenna i wojskowa, Interpretacja źródła historycznego. Uczestnicy oprowadzają ponadto po wybranym obiekcie historycznym w Warszawie i na Mazowszu (przydzielonym imiennie na miesiąc przed zawodami finałowymi), a także opisują jeden z eksponatów w Muzeum Wojska Polskiego.

Czas zmagania dopełnia uroczyste złożenie kwiatów przed Grobem Nieznanego Żołnierza na placu Piłsudskiego. Po zakończeniu konkurencji, drugiego dnia zawodów, przewidziany jest program kulturalno-integracyjny, który jest czasem odpoczynku i nawiązywania znajomości.

W trakcie trwania konkurencji nauczyciele nie towarzyszą swoim uczniom. Biorą udział w uroczystym wręczeniu dyplomów i nagród przez organizatorów Olimpiady oraz mają czas wolny.

Trzeciego dnia zawodów przewidziana jest gala wręczenia nagród i dyplomów dla uczestników. Wydarzenie odbywa się zazwyczaj na Zamku Królewskim, a towarzyszą mu wystąpienia zaproszonych gości oraz część artystyczna przygotowana przez Chór Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego.

Każdy z uczestników finału otrzymuje zestaw książek związany z zakresem tematycznym Olimpiady oraz materiały edukacyjne przesłane przez partnerów zawodów (dotychczas byli to: Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Historii Polski, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Wojska Polskiego). Dziesiątka najlepszych uczestników otrzymuje oprócz książek nagrody w postaci laptopów i tabletów.

Komunikacja z uczestnikami zawodów finałowych odbywa się drogą mailową, dlatego ważne jest podanie poprawnego adresu przy rejestracji. Najważniejsze informacje ukazują się również na stronie internetowej Olimpiady. Uczestnicy i opiekunowie otrzymują program zawodów oraz informacje organizacyjne, zawierające wszystkie potrzebne adresy i telefony.

Organizatorzy pokrywają koszty zakwaterowania i wyżywienia uczestników i opiekunów zawodów finałowych (po jednym ze szkoły) oraz zapewniają transport autokarowy podczas zawodów finałowych. Koszty dojazdu do Warszawy **nie** są refundowane.

6. Tytuł finalisty i laureata, zaświadczenia.

Tytuł finalisty uzyskują uczniowie, którzy w czasie zawodów finałowych uzyskali 60% możliwych do zdobycia punktów. Tytuł laureatów Olimpiady uzyskują uczestnicy, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów i zajęli pierwsze dziesięć miejsc w klasyfikacji generalnej

oraz uczestnicy, którzy zajęli pierwsze miejsca w poszczególnych konkurencjach finałowych, pod warunkiem uzyskania nie mniej niż 70% możliwych do uzyskania punktów. Zaświadczenia o uzyskanym tytule wręczane są razem z dyplomami podczas gali finałowej.

Na wniosek uczestników koordynator wojewódzki może wystawić zaświadczenie o wyniku uzyskanym podczas zawodów wojewódzkich.

7. Jak zgłosić się do Olimpiady?

Aby wziąć udział w Olimpiadzie należy wypełnić elektroniczny formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie internetowej Olimpiady w terminie określonym każdorazowo przez organizatorów. Formularz wypełnia nauczyciel zgłaszający uczniów do zawodów. Prosimy wypełniając go zwrócić szczególną uwagę na wpisanie poprawnie adresu mailowego, ponieważ jest on głównym narzędziem komunikacji.

8. Gdzie uzyskać dodatkowe informacje?

Na wszystkie pytania natury organizacyjnej i formalnej odpowiada sekretarz Olimpiady – Zofia Ogonowska (specjalista ds. edukacji w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku).
Mail: olimpiada@muzeumpilsudski.pl, tel. 22 842 04 25 wew. 25 od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00 – 16:00. Adres do korespondencji: Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, ul. Dominikańska 25, 02-738 Warszawa.

Strona www: <http://muzeumpilsudski.pl/dzialalnosc/edukacja/olimpiada>

W sprawie kwestii związanych z merytorycznymi aspektami Olimpiady prosimy o kontakt z profesorem Grzegorzem Nowikiem (kierownik Działu Historii i Badań Naukowych w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, profesor zwyczajny na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego).
Mail: grzegorznowik@egonet.pl, tel. 22 842 04 25 wew. 21.